

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ* tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim
21.02.2024

Nevroz UYSAL ASLAN

Sırnak Milletvekili

Marmara Kapalı Cezaevinde bulunan ağır hasta mahpus Soydan Akay hakkında cezaevinde yaşadığı hak ihlalleri ve İdare ve Gözlem Kurulu (İGK) tarafından keyfi tahliye erteleme hakkında 14.08.2023 tarihinde Meclis İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna (MİHİK) tarafımda başvuru yapılmış olup, 15.08.2023 tarihinde de bakanlığınıza yazılı soru önergesi verilmiştir. Henüz yazılı soru önergesine cevap verilmediği gibi MİHİK başvurusu sonucu Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne gelen 7 sayfalık cevap yazısının neredeyse tamamı sadece mevzuat hükümlerini içermektedir.

30 yıllık cezası 11.08.2023 yılında dolan Soydan Akay, koşullu salıverilmesi gerekirken İGK'nin kararıyla tahliyesi 6 ay ertelenmiştir. Akay 30 yıl+6 ayını 11.02.2024 tarihinde doldurmasına rağmen tahliyesi 2. kez ertelenmiştir. Tarafımda her iki karar dikkatli bir şekilde karşılaştırılarak incelendiğinde; 6 ay önce verilen İGK kararının bazı paragraflarının yer değiştirdiği, aşağıda değineceğim paragrafın kaldırılması ve bazı cümlelerin eksiltilmesi dışında herhangi bir değişiklik yapılmadan aynen kopyalandığı görülmüştür.

Eski kararda bulunan ancak yeni karardan çıkarılan paragraf ise "...kurum içerisindeki fiziki davranış biçiminde de herhangi bir sorunsal olumsuzluğa rastlanılmadığının gözlemlenmediği, kurum kurallarına uyduğu, arkadaşları ve kurum personeli ile uyumlu ilişkiler sergilediği, yükümlülüklerini yerine getirdiği." kısmı içeren paragraftır. Tekli hücrede tutulup hiçbir faaliyete çıkarılmayan mahpusun, arkadaşları ve kurum personeli ile uyumlu ilişkiler

sergilediği çelişkisi, tarafınca yapılan başvuruda ve avukatların yaptıkları itirazlarda da gündeme getirmesinden sonra giderilme kaygısı ile karardan çıkarıldığı anlaşılmaktadır.

İGK düzenlediği raporda “*mahkumiyetine esas oluşturan terör örgütünden ayrılmadığına dair*” gerekçeyi temellendirmeye çalışılarak;

- Anayasal hak olan haberleşme hakkının kriminalize ederek mahpusun, “Örgüt üyeliğinden hüküm giyen hükümlüler ile mektuplaştığı”,
- Kararda mahpusa verilmediği ve dışardan gönderildiği belirtilen “yasaklanmış yayınların” gerekçe yapıldığı,
- Hakkında henüz kesinleşen bir mahkûmiyet kararı olmamasına rağmen hakkında örgüt üyeliğinden kovuşturma yürütülen mahpusun vasisinin kriminalize edilmeye çalışılarak mahpusun vasi ile görüştüğü,
- 20.12.2023 tarihli bir mektuba istinaden “kurumların asayiş ve güvenliğini tehlikeye düşürecek nitelikte ve gerçekliği kanıtlanmamış bilgilerle kişi ve kurumları paniğe yöneltecek ifadeler içermesi” şeklinde hukukun somut normlarından uzaklaşarak verilen güvenlikçi bir elkoyma kararının infaz ertelemeye gerekçe gösterildiği görülmüştür.

Son olarak; her iki infaz erteleme kararında da aynı cümlelerle geçen “Soydan Akay’ın kurum içi ve kurum dışı istihbari bilgiler doğrultusunda Türkiye’deki Ceza İnfaz kurumlarında barındırılan PKK terör örgütü hükümlerinin sorumlusu olarak biliniyor olması” şeklinde bir istihbari bilgiye atıf yapılmıştır. Bilindiği üzere istihbari bilgi; duyum, söylenti, tahmin ve varsayıma dayanan doğruluğu şüpheli bilgidir. Kaynağı belli bir kişi ya da somut olguya dayanmadığı için istihbari bilginin tek başına delil değeri yoktur. Kaldı ki İGK bir yargı merci olmadığı gibi bu hususu değerlendirme yetkisi dahi bulunmamaktadır. Somut olaylara dayanmayan, soyut iddia, bilgi ve tahminler, adli soruşturmanın başlatılması için dahi yeterli görülmezken infazını tamamlamış ve salıverilmesi gereken bir mahpusun kişi özgürlüğü ve güvenliğinden yoksun bırakmak için İGK tarafından gerekçe olarak kullanıldığı görülmüştür.

Bu bağlamda;

- 1- Kesinleşen mahkeme kararı ve cezanın infazına başlanması ile hukuken ve fiilen mahkumiyete esas oluşturan örgütle ilişkisi kesilen mahpusa, devletin egemenliği altındaki bir cezaevinde “*Mahkumiyetine esas oluşturan terör örgütünden ayrılmadığına dair*” verilen İdare ve Gözlem Kurulu kararı keyfi ve hukuksuz değil midir?

- 2- 5 yıldır avukat görüşmeleri dahi kamera ile kayıt altına alınarak izlenen ve yine 5 yıldır tekli hücrede tutulan, cezaevinde başka hiçbir mahpusla görüştürülmeyen bir mahpusun -cezaevinde güvenlik zaafiyeti yoksa- örgütle ilişkisini sürdürdüğü nasıl iddia edilebilmektedir? Cezaevinde bir güvenlik zafiyetine ilişkin açılmış herhangi bir soruşturma var mıdır?
- 3- Soydan Akay hakkında atıf yapılan istihbari bilginin doğruluğu konusunda 6 yıl boyunca herhangi bir araştırma-soruşturma yapılmış mıdır?
- 4- Adli soruşturmanın başlatılması için dahi yeterli görülmeyen istihbari bilgi, "paralel bir yargı" makamına dönüşen ve mahpusların cezaevinde kalma süresini tayin edebilen bu kurullar tarafından esas alınarak infaz ertelemeye gerekçe gösterilmesi nedeniyle tehlike ve tehdit altında olan "kişi hürriyeti ve güvenliği" hakkının (Anayasa madde 19) korunmasına yönelik Adalet Bakanı olarak bir girişimde bulunmayı düşünüyor musunuz?
- 5- Yasal süresi geçmiş olmasına rağmen 15.08.2023 tarihli soru önermesine ve bu soru önergesindeki sorulara doğrudan ve de yasal süresi içerisinde cevap verecek misiniz?
- 6- Adalet Bakanı olarak, paralel yargısal faaliyet yürüten, keyfi ve hukuksuz kararlarla mahpusların infazlarını erteleyen İdare ve Gözlem Kurullarının kaldırılması veya bu kurulların yapı ve işleyişine yönelik yasal bir değişiklik yapılması için bir girişimde bulunacak mısınız?